

Marek Krzywonos¹
Zuzanna Korońska²

WPŁYW FUNDUSZY UNIJNYCH PERSPEKTYWY 2007-2013 NA ROZWÓJ POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW

Streszczenie: Perspektywa finansowa 2007-2013 otworzyła przed Polską znaczące możliwości rozwoju gospodarczego. W artykule dokonano przeglądu możliwości rozwoju sektora przedsiębiorstw dzięki wykorzystaniu różnych programów operacyjnych. Opisano w nim także bieżący stan wdrażania funduszy strukturalnych w latach 2007-2013, a także nakreślono perspektywy polskich przedsiębiorstw na kolejne lata, z punktu widzenia możliwości pozyskiwania funduszy europejskich.

Słowa kluczowe: fundusze strukturalne, innowacje, sektor przedsiębiorstw, rozwój, dotacje.

Wstęp

W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 do Polski miało trafić około dwadzieścia procent środków przeznaczonych w tym czasie na europejską politykę wyrównywania poziomu gospodarczego na starym kontynencie. To niebagatelna kwota, łącznie wynosząca około 70 miliardów euro.

Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zainteresowanie dotacjami przeznaczonymi na szeroko rozumiane wzmocnienie konkurencyjności rodzimej gospodarki, wpływało pozytywnie na emocje i zawsze było duże, w szczególności wśród aktywnych i nastawionych na inwestowanie przedsiębiorstw. Już wcześniej, w latach 2004-2006, czyli w pierwszym, z punktu widzenia naszego kraju, okresie wdrażania funduszy unijnych, polskie przedsiębiorstwa złożyły około trzydziestu tysięcy projektów, w pełni wykorzystując przeznaczo-

¹ mgr Marek Krzywonos, Zakład Zarządzania, Instytut Politechniczny, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Pigonia w Krośnie.

² mgr Zuzanna Korońska, doktorantka Instytut Nauk Ekonomicznych, Polska Akademia Nauk.

ne na ten cel środki³. Największą popularnością cieszyły się wówczas programy inwestycyjne służące podnoszeniu konkurencyjności przedsiębiorstw, ale można było również pozyskać bezzwrotne dotacje na projekty badawcze, doradztwo, rozwój kadr oraz udział w misjach gospodarczych, targach, czy innych wyjazdach służących biznesowi.

W perspektywie finansowej na lata 2007-2013 na poziomie krajowym wykorzystano wszystkie doświadczenia oraz wnioski wyciągnięte z poprzednich lat. Dzięki temu udało się stworzyć jeszcze bardziej zróżnicowaną ofertę programową. Polskie przedsiębiorstwa mogły od tego czasu ubiegać się o wsparcie z takich programów operacyjnych, jak np.: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko, a także w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych oraz innych.

Współczesne doświadczenia prowadzenia biznesu wyraźnie wskazują na to, że nowoczesne zarządzanie łączy się m.in. z wprowadzaniem szeroko pojętych zmian w obszarze uprawnień, udoskonalień czy innowacji. Najczęściej zmiany te są niezbędne w głównych obszarach działalności firmy. Możliwości pozyskiwania na ten cel środków zewnętrznych stanowią coraz istotniejszy element finansowania rozwoju firm w szerokim tego słowa znaczeniu: począwszy od modernizacji linii technologicznych i rozwoju produktu, rozbudowy bazy technicznej, a na rozwoju kadr skończywszy. Stąd też tak bardzo istotne jest posiadanie wiedzy na temat możliwości stwarzanych przedsiębiorstwom przez dotacje unijne.

Możliwości wykorzystania funduszy unijnych w sektorze przedsiębiorstw

Aktualnie kończąca się, siedmioletnia perspektywa finansowania istotnych z punktu widzenia Unii Europejskiej kierunków wzmocnienia rozwoju gospodarczego, w poszczególnych krajach członkowskich (ze szczególnym uwzględnieniem tych, które wymagają dodatkowego wsparcia) opiera się na trzech podstawowych strumieniach, tj.: Europejskim Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskim Funduszu Społecznym (EFS) i Funduszu Spójności (FS). Opracowany w Polsce system wdrażania tych środków uwzględnił wydzielenie tzw. programów operacyjnych, obejmujących: szesnaście Regionalnych Programów Operacyjnych (indywidualnych dla wszystkich polskich województw), Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Europejskiej Współpracy Terytorialnej, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej, a także służący administrowaniu powyższych – Program Operacyjny Pomoc Techniczna. Każdy z programów opera-

³ Grobelna K. *Jak wykorzystać fundusze europejskie dla rozwoju przedsiębiorstw?*, www.twoja-firma.pl [dostęp: 20.05.2014]

cyjnych podzielono na priorytety, te natomiast na działania i poddziałania albo schematy. Założono, że taka konfiguracja kaskadowa będzie stanowić doskonałą podstawę jak najefektywniejszego wydatkowania środków, ale również będzie skutecznie służyła potencjalnym beneficjentom.

Poszczególne podmioty w opisywanym okresie mogły poszukiwać możliwości wsparcia w konkretnych tematycznych programach operacyjnych, jak i w wyszczególnionych działaniach lub poddziałaniach. Stworzyło to dosyć spore możliwości ubiegania się o dotacje w wielu różnorodnych obszarach służących rozwojowi organizacji.

Ze względu na rolę, jaką w rozwoju gospodarczym kraju pełni sektor przedsiębiorstw, w programach operacyjnych przewidziano szerokie i zróżnicowane kierunki interwencji, tak, aby dodatkowe finansowanie mogło skuteczniej przyspieszyć rozwój podmiotów gospodarczych. Panuje powszechne przekonanie, że dostępność środków dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw jest zdecydowanie większa i łatwiejsza, niż w przypadku dużych firm. Faktycznie, już na etapie planowania, a później wdrażania funduszy strukturalnych uznano, że mniejsze przedsiębiorstwa powinny korzystać z szerszego pakietu pomocy. Jednakże i duże przedsiębiorstwa nie są całkowicie pozbawione możliwości korzystania z funduszy unijnych. Kreatorzy takiego rozwiązania wyszli z założenia, że małe jednostki będą się rozwijały szybciej niż duże organizacje, stąd przyjęte rozwiązania wspierające ten rewir.

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw w latach 2007-2013 mógł korzystać z dotacji w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, a także z niektórych działań w ramach Programów Operacyjnych Innowacyjna Gospodarka, Infrastruktura i Środowisko, Kapitał Ludzki, Rozwój Polski Wschodniej, czy Europejska Współpraca Terytorialna. Można wyodrębnić najważniejsze z punktu widzenia MSP obszary finansowe, do których należą⁴:

- dotacje inwestycyjne,
- dotacje na rozwój ICT (m.in. technologie komputerowe, e-usługi, e-biznes, komunikacja itp.),
- dotacje na innowacje,
- dotacje na dostosowanie do wymogów ochrony środowiska,
- dotacje na doradztwo gospodarcze,
- dotacje na działania eksportowe,
- dotacje na wykorzystanie energii odnawialnej,
- a także rozwój kapitału ludzkiego w przedsiębiorstwach.

⁴ Kasprzak R., *Fundusze unijne szansą na rozwój małych i średnich przedsiębiorstw*, Helion, Gliwice 2009, s. 21-23

W ramach Regionalnych Programów Operacyjnych, które, jak się okazuje, nie posiadały jednolitej struktury, zawsze występuje priorytet dotyczący rozwoju firm, szczególnie z sektora małych i średnich przedsiębiorstw. W poszczególnych województwach, sektorowi przedsiębiorstw poświęcono na ogół pierwszą oś⁵. Dla przykładu w województwie podkarpackim przedsiębiorcy mogli liczyć na dofinansowanie⁶:

- inwestycji opartych na szeroko rozumianych innowacjach i wiedzy oraz zakupie patentów i nowych technologii (w ramach działania 1.1),
- inwestycji z zakresu rozbudowy lub rozszerzenia zakresu działania przedsiębiorstwa (w ramach działania 1.1),
- inwestycji z zakresu informatyzacji, zmian w procesie produkcyjnym lub sposobie świadczenia usług, wdrażania wydajnych systemów zarządzania środowiskiem oraz tworzenia i rozwijania powiązań kooperacyjnych (w ramach działania 1.1),
- tworzenia nowych lub rozwoju istniejących parków przemysłowych, inkubatorów technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości akademickiej, centrów innowacji, centrów transferu wiedzy, centrów transferu nowoczesnych technologii wytwarzania, innowacyjnych klastrów przemysłowych, a także prowadzenia prac rozwojowych przez jednostki naukowe oraz przedsiębiorstwa zmierzające do opracowania i komercjalizacji innowacji produktowych, usługowych lub organizacyjnych (w ramach działania 1.3),
- przygotowania kompleksowych ofert inwestycyjnych, opracowania i realizacji kampanii promocyjnych oraz planów marketingowych, organizacji i realizacji przedsięwzięć promocyjnych, w tym targów, imprez wystawieniowych, jak również udziału w targach, misjach gospodarczych, a także promocji tzw. markowych produktów województwa (w ramach działania 1.4).

Od początku wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego ogłoszono łącznie 70 konkursów w 8 osiach priorytetowych. W ramach przeprowadzonych naborów złożono 4637 projektów z wnioskowanym dofinansowaniem wynoszącym ponad 6 880 mln PLN. Podpisano 2188 umów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości ponad 4 600 mln PLN, co stanowi 93% alokacji EFRR na realizację RPO WP. Do 31 października 2013 roku zakończono realizację 1488 projektów na łączną kwotę dofinansowania z EFRR w wysokości ponad 2 300 mln PLN, co stanowi

⁵ Jankowska M., Sokół A., Wicher A., *Fundusze Unii Europejskiej 2007-2013*, CeDeWu, Warszawa 2008, s. 86-151.

⁶ Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013, Zarząd Województwa Podkarpackiego, Rzeszów 2007, s. 63-72.

z kolei 46% alokacji EFRR na realizację RPO WP. W ramach podpisanych umów beneficjenci deklarują utworzenie 4401 miejsc pracy. Udzielono dotacji 673 projektom podmiotów gospodarczych, których efektem będzie udostępnienie ponad tysiąca nowych produktów oraz wdrożenie 303 sztuk nowych technologii. W ramach RPO WP na terenie Podkarpacia realizowanych jest 57 projektów informatycznych na kwotę ponad 260 mln PLN dofinansowanych z EFRR, dzięki którym zostanie uruchomionych aż 878 usług on-line⁷.

W ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, do dnia 5 maja 2014 roku podpisano następujące umowy⁸:

- na realizację przedsięwzięć technicznych, technologicznych lub organizacyjnych dotyczących badań przemysłowych i prac rozwojowych, prowadzonych przez przedsiębiorców – samodzielnie lub na zlecenie przedsiębiorców przez jednostki naukowe, bądź innych przedsiębiorców posiadających zdolność do realizacji prac badawczych (w ramach działania 1.4) podpisano 863 umowy na kwotę 2 213 450 649, 81 zł,
- na poszukiwanie i ocenę innowacyjnych pomysłów potencjalnych przedsiębiorców, mających na celu utworzenie nowego przedsiębiorstwa na bazie pomysłu – tzw. preinkubatora, a także inwestycje kapitałowe w nowopowstałe przedsiębiorstwo (w ramach działania 3.1) podpisano 76 umów na kwotę 857 244 154,19 zł,
- na zakup środków trwałych lub wartości niematerialnych i prawnych związanych z wdrażaniem wyników prac B+R (w ramach działania 4.1) podpisano 430 umów na kwotę 1 324 026 570,80 zł,
- na badania i prace rozwojowe związane z przekształceniem przedsiębiorstwa w centrum badawczo-rozwojowe, a także zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych związanych z pracami B+R (w ramach działania 4.2) podpisano 200 umów na kwotę 754 433 567,53 zł,
- na zakup i wdrożenie własnej lub nowej technologii, w oparciu o którą rozpoczyna się wytwarzanie nowych lub znacząco ulepszonych towarów, procesów lub usług (w ramach działania 4.3) podpisano 696 umów na kwotę 1 794 835 229,54 zł,
- na inwestycje w zakresie zakupu lub wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych w produkcji i usługach (zakup niezbędnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych bezpośrednio z zakupem i eksploatacją środków trwałych) (w ramach działania 4.4) podpisano 461 umów na kwotę 6 590 622 914,19 zł,

⁷ Bartnik P., *Podsumowano stan wdrażania RPO WP w 2013 roku Samorząd Województwa Podkarpackiego*, www.umwp.podkarpackie.pl [dostęp: 02.06.2014]

⁸ *Stan realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka na dzień 05.05.2014*, www.poig.gov.pl [dostęp: 02.06.2014]

- na nowe inwestycje o charakterze innowacyjnym oraz inwestycje w centra usług wspólnych, IT oraz B+R (w ramach działania 4.5) podpisano 135 umów na kwotę 3 364 980 688,40 zł,
- na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych związanych z nową inwestycją, a także zakup ogólnodostępnej infrastruktury badawczej typu laboratorium czy miejsce do przeprowadzania testów oraz infrastruktury sieci szerokopasmowych (w ramach działania 5.1) podpisano 55 umów na kwotę 444 742 402,59 zł,
- na upowszechnianie stosowania prawa własności intelektualnej, w szczególności poprzez uzyskiwanie ochrony własności przemysłowej oraz popularyzowanie wiedzy w tym zakresie (w ramach działania 5.4) podpisano 489 umów na kwotę 78 324 641,57 zł,
- na promocję Polski jako atrakcyjnego partnera gospodarczego i miejsca nawiązywania wartościowych kontaktów handlowych, a także zwiększenie wielkości eksportu oraz zwiększenie liczby przedsiębiorców, prowadzenie działalności eksportowej (w ramach działania 6.1) podpisano 3871 umów na kwotę 305 963 047,46 zł,
- świadczenie e-usług przez mikro i małych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą nie dłużej niż rok (w ramach działania 8.1) podpisano 2535 umów na kwotę 1 362 958 137,33 zł,
- przedsięwzięcia o charakterze technicznym, informatycznym oraz organizacyjnym, prowadzące do realizacji procesów biznesowych w formie elektronicznej pomiędzy minimum trzema współpracującymi przedsiębiorcami (w ramach działania 8.2) podpisano 3280 umów na kwotę 1 466 997 264,10 zł.

W dniu 28 września 2007 r. Komisja Europejska wydała decyzję w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Kapitał Ludzki, który jest jednym z programów służących realizacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 i obejmuje całość interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) w Polsce. Przyjęcie Programu stanowi potwierdzenie głównych kierunków rozwoju i prowadzenia polityki prozatrudnieniowej rządu oraz umożliwia wykorzystanie środków EFS w Polsce w latach 2007-2013. Program stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi UE, w tym również Polską, stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Do wyzwań tych należą: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Zgodnie z założeniami Strategii Lizbońskiej oraz celami polityki spójności krajów unijnych, rozwój kapitału ludzkiego i społecznego przyczynia się do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

Dążąc do efektywnego rozwoju zasobów ludzkich, Program koncentrował wsparcie na następujących obszarach: zatrudnienie, edukacja, integracja społeczna, rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw, a także zagadnienia związane z budową sprawnej i skutecznej administracji publicznej wszystkich szczebli i wdrażaniem zasady dobrego rządzenia.

Celem głównym Programu jest: wzrost zatrudnienia i spójności społecznej, a do osiągnięcia tego celu przyczynia się realizacja sześciu celów strategicznych, do których należą m.in.: podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych i biernych zawodowo czy też poprawa zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw do zmian zachodzących w gospodarce.

Program Operacyjny Kapitał Ludzki stwarzał ogromne możliwości wsparcia przedsiębiorców w obszarach takich jak podnoszenie konkurencyjności. Odbywało się to m.in. poprzez zwiększenie nakładów inwestycyjnych w kapitał ludzi oraz poprawę jakości i dostępu do usług wspierających rozwój przedsiębiorczości. W ramach tego programu operacyjnego do dnia 31 maja 2014 roku podpisano następujące umowy⁹:

- na szkolenia i inne formy podnoszenia kwalifikacji oraz doradztwa dla przedsiębiorców i pracowników sektora przedsiębiorstw (w ramach działania 2.1) podpisano 1028 umów na kwotę 2 140 808 494,00 zł,
- inicjatyw realizowanych przez instytucje otoczenia biznesu i instytucje szkoleniowe, a mających na celu zwiększenie dostępności i poprawę jakości usług świadczonych na rzecz przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą (w ramach działania 2.2) podpisano 7 umów na kwotę 366 345 834,00 zł,
- wspierania rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwa dla przedsiębiorstw (w ramach poddziałania 8.1.1) podpisano 6015 umów na kwotę 4 053 695 429,00 zł,
- tworzenia partnerstw lokalnych, mających na celu opracowanie i wdrażanie strategii przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą, a także różnorodne wsparcie w przedsiębiorstwach, dotyczące procesu zmian (w ramach działania 8.1.2) podpisano 1138 umów na kwotę 1 332 783 704,00 zł,
- promowania dialogu społecznego, społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, idei flexicurity, a także zwiększania zdolności adaptacyjnych przedsiębiorstw i ich pracowników (w ramach działania 8.1.30) podpisano 132 umowy na kwotę 74 339 101,00 zł,

⁹ Stan realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na dzień 31.05.2014. www.efs.gov.pl [dostęp: 02.06.2014]

- rozwoju współpracy sfery nauki i przedsiębiorstw w postaci staży i szkoleń praktycznych pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych i odwrotnie, a także tworzenie sieci współpracy i wymiany informacji między naukowcami a przedsiębiorstwami w zakresie innowacji i transferu technologii na poziomie lokalnym i regionalnym (w ramach działania 8.2.1) podpisano 627 umów na kwotę 603 604 053,00 zł,
- tworzenia, rozwoju i aktualizacji Regionalnych Strategii Innowacji (w ramach działania 8.2.2) podpisano 103 umowy na kwotę 434 326 048,00 zł.

W ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej przedsiębiorcy mogli uzyskać wsparcie finansowe z funduszy strukturalnych w takich obszarach, jak rozwój i dyfuzja przedsięwzięć innowacyjnych, obejmujących m.in. tworzenie infrastruktury zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach wraz z zatrudnieniem wykwalifikowanej kadry naukowej, tworzenie obszarów produkcyjnych oraz stref nowoczesnych usług, tj. centra logistyczne, parki maszynowe, parki technologiczne, inkubatory, jak również wyposażanie w sprzęt jednostek naukowych oraz roboty budowlane z tym związane (w ramach działania 1.3). W ramach działania 1.3 wspieranie innowacji podpisano 82 umowy na łączną kwotę 2 011 921 947,80 zł¹⁰.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko stwarzał dla przedsiębiorstw możliwości uzyskania wsparcia w szczególności w zakresie: wdrażania systemów zarządzania środowiskowego (w ramach działania 4.1), racjonalizacji gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach (w ramach działania 4.2), wdrażania najlepszych technologii, służących eliminowaniu szkodliwych oddziaływań na środowisko (w ramach działania 4.3), inwestycji zmniejszających zużycie wody i ilości substancji niebezpiecznych odprowadzanych ze ściekami (w ramach działania 4.4), modernizacji lub rozbudowy obiektów i systemów ciepłowniczych, obiektów spalania paliw, zmniejszania emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych (w ramach działania 4.5) oraz zwiększania stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym (w ramach priorytetu 9).

Również w ramach Programu Operacyjnego Europejskiej Współpracy Terytorialnej przedsiębiorstwa, pochodzące z województw objętych tym programem, mogły np. uzyskać wsparcie w obszarach poprawy warunków rozwoju biznesu poprzez podniesienie jakości i dostępności infrastruktury, w tym infrastruktury nowych technologii, wspólnych inicjatyw skierowanych na promocję handlową i inwestycyjną, kooperację itd. (w ramach działania 1.1 Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina).

¹⁰ Stan realizacji Programu Rozwój Polski Wschodniej na I kwartał 2014 r. (wg danych z KSI SIMIK w dn. 31.03.2014 r.), www.polskawschodnia.gov.pl [dostęp: 03.06.2014]

Poniżej w tabeli przedstawiono zestawienie działań w ramach poszczególnych programów operacyjnych, w których istniała możliwość uzyskania dotacji na rozwój sektora przedsiębiorstw.

Tabela 1. Wyszczególnienie działań poszczególnych programów operacyjnych służących rozwojowi sektora przedsiębiorstw

Nazwa Programu Operacyjnego	Numer i tytuł działania
Regionalne Programy Operacyjne (przykład dotyczy województwa podkarpackiego)	Działanie 1.1 (schemat B): Bezpośrednie dotacje inwestycyjne
	Działanie 1.3: Regionalny system innowacji
	Działanie 1.4: Promocja gospodarcza i aktywizacja inwestycyjna regionu
Innowacyjna Gospodarka	Działanie 1.4: Wsparcie projektów celowych
	Działanie 3.1: Inicjowanie działalności innowacyjnej
	Działanie 4.1: Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R
	Działanie 4.2: Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw oraz wsparcie w zakresie wzornictwa przemysłowego
	Działanie 4.3: Kredyt technologiczny
	Działanie 4.4: Nowe inwestycje o wysokim potencjale innowacyjnym
	Działanie 4.5: Wsparcie inwestycji o dużym znaczeniu dla gospodarki
	Działanie 5.1: Wspieranie rozwoju powiązań kooperacyjnych o znaczeniu ponadregionalnym
	Działanie 5.4: Zarządzanie własnością intelektualną
	Działanie 6.1: Paszport do eksportu
	Działanie 8.1: Wspieranie działalności gospodarczej w dziedzinie gospodarki elektronicznej
Kapitał Ludzki	Działanie 2.1: Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki
	Działanie 2.2: Wsparcie dla systemu adaptacyjności kadr
	Działanie 8.1: Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie
	Działanie 8.2: Transfer wiedzy
Rozwój Polski Wschodniej	Działanie 1.3: Wspieranie innowacji

Tabela 1. Wyszczególnienie działań poszczególnych programów...(cd.)

Infrastruktura i Środowisko	Działanie 4.1: Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego
	Działanie 4.2: Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach
	Działanie 4.3: Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania najlepszych dostępnych technik (BAT)
	Działanie 4.4: Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej
	Działanie 4.5: Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza
	Działanie 9.1: Wysokosprawne wytwarzanie energii
	Działanie 9.2: Efektywna dystrybucja energii
	Działanie 9.4: Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych
	Działanie 9.5: Wytwarzanie biopaliw ze źródeł odnawialnych
	Działanie 9.6: Sieci ułatwiające odbiór energii ze źródeł odnawialnych

Źródło: Lenik P., *Pozyskiwanie środków z funduszy europejskich w sektorze przedsiębiorstw – przykład województwa podkarpackiego*, w: *Nowoczesne koncepcje finansowania działalności gospodarczej*, P. Filip, M. Grzebyk (red.), Rzeszów 2012.

Kierunki finansowania przedsiębiorstw w ramach Polityki Spójności

W okresie programowania 2007-2013 Polska jest największym odbiorcą unijnej pomocy. Z kwoty 347 mld euro przeznaczonej na politykę regionalną otrzyma 67,3 mld euro. Kolejnym odbiorcą pomocy regionalnej jest Hiszpania, z kwotą 35,2 mld euro. Do pomocy w ramach polityki regionalnej klasyfikowały się wszystkie polskie regiony (PKB na głowę mieszkańca w 2008 roku wynosił od 39% w województwie lubelskim i podkarpackim do 89% w województwie mazowieckim średniej unijnej). W programowaniu na lata 2007-2013 Unia Europejska wyznaczyła trzy cele na rzecz wspierania wzrostu gospodarczego w regionach i tworzenia nowych miejsc pracy¹¹:

1. Konwergencja. Jest to pomoc dla obszarów najbiedniejszych w zmniejszeniu dysproporcji rozwojowych. Cel ten dotyczy 100 regionów. Przeznaczono na niego 282,2 mld euro (81,5% środków). Obszarami priorytetowymi były:
 - innowacyjność,
 - ochrona środowiska,
 - zapobieganie ryzyku,

¹¹ Jankowska A., *Fundusze Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013*, www.parp.gov.pl – data [dostęp: 06.06.2014]

- infrastruktura,
 - rozwój zasobów ludzkich,
 - poprawa efektywności administracji,
 - wsparcie sektora prywatnego,
 - infrastruktura transportowa (sieci transeuropejskie),
 - ochrona środowiska i odnawialne źródła energii.
2. Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach. Jest to pomoc regionów przechodzących społeczne i gospodarcze przekształcenia. Cel ten był realizowany w 171 regionach, przeznaczono na niego 57,9 mld euro (17,2% środków). Obszarami priorytetowymi były:
- innowacyjność,
 - ochrona środowiska,
 - dostępność powszechnych usług,
 - realizacja priorytetów Europejskiej Strategii Zatrudnienia.
3. Europejska Współpraca Terytorialna. Jest to pomoc we wzmacnianiu współpracy na poziomie transgranicznym. Na ten cel przeznaczono 13,2 mld euro (3,94% środków). Obszarami priorytetowymi były:
- innowacyjność,
 - ochrona środowiska,
 - dostępność powszechnych usług,
 - kultura i edukacja.

Środki finansowe na realizację ww. trzech celów polityki spójności zostały rozdzielone na trzy fundusze: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Społeczny. Fundusz Spójności oraz EFRR należą do tzw. funduszy strukturalnych. Środki z EFRR służyły do inwestycji strukturalnych i w środki trwałe, zaś środki Funduszu Spójności były źródłem finansowania dużych projektów komunikacyjnych oraz kluczowych inwestycji w zakresie ochrony środowiska. Środki z EFS służyły do wspierania projektów związanych z kształtowaniem polityki społecznej i zatrudnienia (m.in. poprzez szkolenia i kursy zawodowe, usługi doradcze dla przedsiębiorstw) – tzw. projekty miękkie.

Tabela 2. Źródła finansowania celów polityki regionalnej UE w latach 2007-2013

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Cel Konwergencja	Cel Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach	Cel Europejska Współpraca Terytorialna
Fundusz Spójności	Cel Konwergencja	-	-
Europejski Fundusz Społeczny	Cel Konwergencja	Cel Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach	-

Źródło: Jankowska A., *Fundusze Unii Europejskiej w okresie programowania 2007-2013*, www.parp.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

Przeznaczone dla Polski środki w większości zostały przeznaczone na realizację Celu Konwergencja (ponad 65,5 mld euro), zaś na Europejską Współpracę Terytorialną 731 mln euro. Środki te wydatkowano w ramach ponad trzydziestu systemowych i regionalnych programów operacyjnych.

Tabela 3. Udział poszczególnych programów operacyjnych w całości alokacji środków polityki spójności dla Polski w latach 2007-2013

Program operacyjny	Udział programu w całkowitej alokacji
PO Infrastruktura i Środowisko	42% (27,9 mld euro)
16 Regionalnych Programów Operacyjnych	25% (16,6 mld euro)
PO Kapitał Ludzki	14% (9,7 mld euro)
PO Innowacyjna Gospodarka	12% (8,3 mld euro)
PO Rozwój Polski Wschodniej	3% (2,3 mld euro)
12 PO Europejskiej Współpracy Terytorialnej	1% (0,7 mld euro)
PO Pomoc Techniczna	1% (0,5 mld euro)
Rezerwa wykonania	2% (1,3 mld euro)

Źródło: *Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 wspierające wzrost gospodarczy i zatrudnienie, Narodowa Strategia Spójności*, www.mir.gov.pl [data dostępu: 02.06.2014]

Należy zauważyć wysoki poziom decentralizacji w zarządzaniu procesami rozwojowymi – aż 25% całej alokacji przeznaczonej dla Polski rozdysponowane zostało poprzez Regionalne Programy Operacyjne. Dzięki takiej dyslokacji środków chciano zapewnić najlepsze ich wykorzystanie poprzez dostosowanie ich wydatkowania do planów rozwojowych regionów oraz ich rzeczywistych potrzeb. Podział środków na poszczególne Regionalne Programy Operacyjne uwzględniał kryteria: liczby ludności, poziomu zamożności, wielkości bezrobocia. Dzięki RPO starano się wyrównać szanse rozwojowe i przeciwdziałać marginalizacji regionów.

Najwięcej środków z RPO, biorąc pod uwagę powyższe kryteria, przyznano dla województw: mazowieckiego, śląskiego, małopolskiego, wielkopolskiego i dolnośląskiego. Są to najbardziej rozwinięte regiony w Polsce, a celem polityki regionalnej prowadzonej z poziomu Brukseli jak i Warszawy jest

przeciwdziałanie marginalizacji regionów. Stąd przy podziale pozostałych środków preferowano województwa Polski wschodniej, należące do najbiedniejszych regionów UE. Utworzono specjalnie dla nich Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. W ramach tego programu przeznaczono środki na rozwój pięciu województw: lubelskiego (PKB na mieszkańca wynosi 39% średniej unijnej) podlaskiego (41%), podkarpackiego (39%), świętokrzyskiego (45%) i warmińsko-mazurskiego (42%). Województwa te są najmniej konkurencyjne w porównaniu do pozostałych województw w Polsce, przyciągają także mniej inwestycji bezpośrednich a także wolniej reformują swoje gospodarki. Stąd też niezbędne było ich uprzywilejowanie przy podziale środków pomocowych

Podsumowanie – stan wykorzystania dotacji unijnych w Polsce oraz perspektywy na przyszłość

Polska korzystała z unijnych funduszy na długo przed uzyskaniem statusu członka Unii Europejskiej. W ramach programów przedakcesyjnych środki finansowe kierowane były na dostosowanie polskiego rolnictwa do gospodarki rynkowej (SAPARD), ujednoczenie poziomu infrastruktury technicznej w zakresie transportu i ochrony środowiska (ISPA), finansowanie projektów inwestycyjnych oraz wzmocnienie instytucji publicznych (PHARE). Po akcesji do UE Polska uzyskała dostęp do wszystkich funduszy pomocowych. Według raportu „Ekonomiczno-społeczne efekty członkostwa Polski w Unii Europejskiej – główne wnioski w związku z 6-tą rocznicą przystąpienia Polski do UE”¹² w okresie 2004-2006 Polska wykorzystała wszystkie środki dostępne z funduszy strukturalnych. W przypadku Funduszu Spójności, dla którego okres kwalifikowalności wyznaczony został na koniec 2010 roku, wartość wniosków przekazanych do Komisji Europejskiej od początku uruchomienia Strategii wykorzystania Funduszu Spójności wyniosła blisko 4 miliardy euro, co stanowi 70,9% alokacji dostępnej na lata 2004-2006. Całkowita kwota płatności przekazanych przez Komisję Europejską do końca listopada 2009 roku wyniosła około 3,7 miliardów euro, tj. 65,3% dostępnej alokacji.

Według danych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w perspektywie finansowej na lata 2007-2013 od początku uruchomienia programów operacyjnych złożono już 152,9 tysięcy wniosków (poprawnych pod względem formalnym) na całkowitą kwotę dofinansowania (zarówno środki unijne, jak i środki krajowe) 353,4 miliardów złotych. W tym samym okresie z beneficjentami podpisano 46 032 umowy o dofinansowanie na kwotę 206,4 miliardów złotych wydatków

¹² *Ekonomiczno-społeczne efekty członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Główne wnioski w związku z 6-tą rocznicą przystąpienia Polski do UE*, www.polskawue.gov.pl [dostęp: 17.05.2014]

kwifikowalnych, w tym dofinansowanie w części UE 143,8 miliardów złotych, co stanowi 55,1 procent alokacji na lata 2007-2013. Wartość wydatków beneficjentów uznanych za kwalifikowane, wynikająca ze złożonych wniosków o płatność, wyniosła 55,9 miliardów złotych, a w części dofinansowania UE 40,6 miliardów złotych¹³.

Tylko w ramach szesnastu Regionalnych Programów Operacyjnych do 2010 roku złożono 37 702 wnioski o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania 80,2 miliardów złotych. Do realizacji zatwierdzono 20 257 wniosków, przy czym podpisano umowy lub wydano decyzje w przypadku 16 765 projektów o wartości dofinansowania z Unii Europejskiej 39,5 miliardów złotych (60,2% alokacji na lata 2007-2013). We wnioskach o płatność beneficjenci wykazali poniesienie 14,3 miliardów złotych wydatków (wartość odpowiadająca dofinansowaniu UE), co stanowi 21,7% alokacji. Instytucja Certyfikująca zatwierdziła deklaracje wydatków złożone przez Instytucje Zarządzające na kwotę 11,9 miliardów złotych (dofinansowanie UE), co odpowiada 18,2% alokacji. O refundację środków odpowiadających 13,5 miliardów złotych zawnioskowano z kolei do Komisji Europejskiej, co stanowi ponad 20% alokacji, wobec wymaganego minimum 7,68% (dla każdego województwa oddzielnie) w celu osiągnięcia zasady „n+3” na koniec 2011 roku i 24,69% na koniec 2012 roku¹⁴.

Obecnie Polska wydaje około 4 miliardów złotych miesięcznie. Gdyby utrzymać to tempo, kontraktacja zostałaaby zakończona w maju 2015 roku, a wydatkowanie w styczniu 2016. Zdaniem części komentatorów wszystkie umowy należało podpisać do końca 2013 roku i zmobilizować się, aby wszystkie środki zostały wydane do końca 2014 roku. Polska jest największym beneficjentem unijnej polityki spójności, w ramach której otrzymała 1/5 pieniędzy przewidzianych dla wszystkich krajów członkowskich. Polska cieszy się opinią kraju, który dobrze radzi sobie w realizacji polityki spójności i w wykorzystywaniu pieniędzy unijnych – jesteśmy pod tym względem pośrodku stawki, pomiędzy 9 a 13 miejscem. Aktualnie Polska najlepiej wydatkuje środki z Programów Operacyjnych „Innowacyjna Gospodarka” oraz „Infrastruktura i Środowisko”, a także w ramach programów regionalnych. Najlepiej radzą sobie województwa: opolskie, wielkopolskie i pomorskie, jednak różnice w wydatkowaniu pieniędzy z UE pomiędzy regionami są mniejsze niż kilka lat temu. Największy problem nadal stanowią duże projekty infrastrukturalne, szczególnie w obszarze transportu kolejowego i infrastruktury Internetu szerokopasmowego. Widać postępy z absorpcją środków unijnych w transporcie

¹³ *Wykorzystanie środków unijnych – raport*, www.mir.gov.pl [dostęp: 17.05.2014]

¹⁴ *Stan wdrażania Regionalnych Programów Operacyjnych 2007-2013 na dzień 31 października 2010 r.*, www.mir.gov.pl [dostęp: 18.05.2014]

i energetyce. Najwolniej realizowane są projekty związane z budową sieci Internetu szerokopasmowego – zrealizowano tylko 215 z 13766 podpisanych umów (1,6%)¹⁵.

23 maja 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa, najważniejszy dokument określający strategię inwestowania Funduszy Europejskich w nowej perspektywie. Obecnie trwają negocjacje krajowych i regionalnych programów operacyjnych. Z budżetu polityki spójności na lata 2014-2020 Polska otrzyma 82,5 mld euro¹⁶. Na tę kwotę składają się:

- około 76,9 mld euro dostępnych w programach operacyjnych, w tym ponad 252 mln euro na wsparcie bezrobotnej i nie uczącej się młodzieży,
- około 700 mln euro dostępnych w programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
- 4,1 mld euro na projekty infrastrukturalne o znaczeniu europejskim w obszarze transportu, energetyki i technologii informacyjnych w ramach instrumentu „Łącząc Europę”,
- około 473 mln euro z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) na programy, które zapewnią żywność dla osób najbardziej potrzebujących oraz odzież i inne podstawowe artykuły osobom bezdomnym oraz dzieciom w trudnej sytuacji materialnej,
- około 287 mln z zarządzanej przez KE ogólnej puli przeznaczony na pomoc techniczną,
- około 71 mln euro na działania innowacyjne związane z rozwojem obszarów miejskich.

Środki te będzie można zainwestować m.in. w badania naukowe i ich komercjalizację, kluczowe połączenia drogowe (autostrady, drogi ekspresowe), rozwój przedsiębiorczości, transport przyjazny środowisku (kolej, transport publiczny), cyfryzację kraju (szerokopasmowy dostęp do Internetu, e-usługi administracji) czy włączenie społeczne i aktywizację zawodową. Ponadto podatek VAT w projektach dofinansowanych z Funduszy Europejskich będzie kosztem kwalifikowanym, co oznacza utrzymanie możliwości jego refundacji. Poziom dofinansowania unijnego przewidziano w wysokości 85 proc. (dla regionów mniej rozwiniętych) oraz 80 procent dla Mazowsza.

W dniu 23 maja 2014 roku Komisja Europejska zatwierdziła Umowę Partnerstwa – najważniejszy dokument określający strategię inwestowania nowej puli środków europejskich w naszym kraju. Polska jest jednym z pierwszych krajów UE, który zakończył negocjacje Umowy Partnerstwa. W dokumencie przedstawiono m.in.: najważniejsze zasady inwestowania funduszy unijnych, powiązania pomiędzy funduszami a dokumentami strategicznymi, podział funduszy na

¹⁵ Wykorzystanie funduszy unijnych w Polsce, www.eurofundsnews.pl [dostęp: 18.05.2014]

¹⁶ Fundusze Europejskie 2014-2020 – informacje ogólne, www.mir.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

poszczególne dziedziny, układ programów operacyjnych, podział odpowiedzialności za zarządzanie pieniędzmi europejskimi pomiędzy szczebel regionalny i centralny. Nowością jest ujęcie w jednym dokumencie, w celu lepszej koordynacji, funduszy polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Zgodnie z Umową Partnerstwa fundusze zostaną zainwestowane w te obszary, które w największym stopniu przyczynią się do rozwoju Polski. Wśród nich: zwiększenie konkurencyjności gospodarki, poprawę spójności społecznej i terytorialnej kraju, podnoszenie sprawności i efektywności państwa¹⁷.

Nominalnie wciąż najwięcej będziemy inwestować w infrastrukturę transportową (drogową i kolejową), ale największy wzrost wydatków dotyczyć będzie innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Dzięki szerszej ofercie zwrotnych instrumentów finansowych (m.in. pożyczek, poręczeń) będzie można wesprzeć więcej projektów realizowanych przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Nadal finansowane będą inwestycje w ochronę środowiska i energetykę, także projekty m.in. z dziedziny kultury, zatrudnienia, edukacji czy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Samorządy województw będą zarządzać większą niż dotąd pulą europejskich pieniędzy. W latach 2007-2013 ok. 25 proc. wszystkich środków było wdrażanych przez samorządy, obecnie będzie to niemal 40 proc. Aktualnie¹⁸ trwają negocjacje z Komisją Europejską dotyczące kształtu programów regionalnych. Przygotowywały je samorządy województw. Po zaopiniowaniu przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju zostały one przesłane w kwietniu do Komisji Europejskiej.

W latach 2014-2020 samorządy województw będą zarządzać funduszami polityki spójności – w kwocie 31,28 mld euro. Zainwestują te pieniądze poprzez regionalne programy operacyjne. Programy regionalne będą dwufunduszowe, tj. finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego. To nowość w porównaniu z perspektywą 2007-2013.

Tabela 4. Podział środków unijnych na programy regionalne

WOJEWÓDZTWO	CAŁKOWITA ALOKACJA NA RPO ceny bieżące (w euro)
Dolnośląskie	2 252 546 589
Kujawsko-Pomorskie	1 903 540 287
Lubelskie	2 230 958 174
Lubuskie	906 929 693

¹⁷ *Perspektywa 2014-2020* www.funduszeuropejskie.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

¹⁸ *Fundusze Europejskie 2014-2020 – informacje ogólne*, www.mir.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

Tabela 4. Podział środków unijnych na programy regionalne (cd.)

WOJEWÓDZTWO	CAŁKOWITA ALOKACJA NA RPO ceny bieżące (w euro)
Łódzkie	2 256 049 115
Małopolskie	2 878 215 972
Opolskie	944 967 792
Podkarpackie	2 114 243 760
Podlaskie	1 213 595 877
Pomorskie	1 864 811 698
Śląskie	3 476 937 134
Świętokrzyskie	1 364 543 593
Warmińsko-Mazurskie	1 728 272 095
Wielkopolskie	2 450 206 417
Zachodniopomorskie	1 601 239 216
Razem 15	29 187 057 412
Mazowieckie	2 089 840 138
Razem 16	31 276 897 550

Źródło: *Fundusze Europejskie 2014-2020 – informacje ogólne*, www.mir.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

Przedstawione kwoty wynikają z podziału opartego na metodologii stosowanej przez Komisję Europejską. Ich składowymi są także dodatkowe fundusze pochodzące z podziału rezerwy programowej, czyli środki na Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) oraz inne Obszary Strategicznej Interwencji (OSI).

Nowy budżet to również inwestycje w miasta¹⁹. Wsparcie otrzymają projekty związane z kompleksową rewitalizacją (w tym rewitalizacją społeczną), ekologicznym transportem miejskim, gospodarką niskoemisyjną. Ponadto, miasta wojewódzkie, wraz z okalającymi je gminami, będą realizować wspólne projekty, m.in. związane z dostępnością komunikacyjną.

Umowę Partnerstwa przygotowują wszystkie kraje Unii Europejskiej. W Polsce instytucją wiodącą było Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, ale dokument powstał we współpracy z innymi urzędami centralnymi, samorządami i partnerami społecznymi i gospodarczymi.

¹⁹ *Perspektywa 2014-2020*, www.funduszeuropejskie.gov.pl [dostęp: 06.06.2014]

Polska aktualnie negocjuje z Komisją Europejską kształt krajowych programów operacyjnych finansowanych ze środków polityki spójności. Rada Ministrów przyjęła je 8 stycznia 2014 roku.

W latach 2014-2020 fundusze polityki spójności zainwestujemy poprzez 6 krajowych programów operacyjnych, w tym jeden ponadregionalny dla województw Polski Wschodniej (lubelskie, podkarpackie, podlaskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie). Umowa Partnerstwa jest dla nich punktem odniesienia. Programami krajowymi zarządzać będzie minister właściwy ds. rozwoju regionalnego. Krajowe programy operacyjne obecnie są w trakcie negocjacji z Komisją Europejską. Nowoczesny rozwój gospodarczy jest w istotny sposób określony i napędzany przez pojawienie się gospodarki opartej na wiedzy. Akcentuje ona zmiany strukturalne, które mają miejsce w nowoczesnych gospodarkach, a polegają na reorientacji i stopniowym przechodzeniu od gospodarki materiałochłonnej do gospodarki opartej na informacji i wiedzy. Dostęp do wiedzy jest powszechnie uznawany za kluczowy warunek dla działań innowacyjnych w nowoczesnej gospodarce przestrzennej. W konsekwencji, tworzenie i rozpowszechnianie wiedzy może działać jako kluczowy czynnik sukcesu w rozwoju regionalnym i krajowym. Do głównych aktorów budowania gospodarki opartej na wiedzy należy zaliczyć: rząd wraz z jego agendami, władze samorządowe – regionalne i lokalne, szkoły wyższe i instytuty badawcze oraz przedsiębiorców. Budowa gospodarki opartej na wiedzy wymaga znacznego udziału nakładów w PKB na finansowanie badań i rozwoju, infrastruktury, a także usług informatycznych. Niezbędne jest zapewnienie wysokiego poziomu innowacyjności przemysłu, między innymi przez rozwój wysokozaawansowanych, konkurencyjnych technologii. Takie działania wymagają znaczących zasobów finansowych.

Na obecnym etapie ocena tego, w jakim zakresie polskie przedsiębiorstwa oraz polska gospodarka skorzystała z pomocy unijnej, na co konkretnie środki zostały wydatkowane, a także, w jaki sposób, podejmowane w ramach poszczególnych programów operacyjnych inwestycje, w perspektywie czasu, wpłyną na wzrost konkurencyjności rodzimych firm i całej polskiej gospodarki, nie jest jeszcze w pełni możliwa, obecnie ogłaszane są jeszcze bowiem ostatnie konkursy na dofinansowania ze środków z perspektywy finansowej 2007-2013. Na to jest jeszcze za wcześnie. Wszelkie dywagacje na ten temat, bez poparcia konkretnymi badaniami, do czasu zakończenia aktualnej perspektywy finansowej, pozostawać muszą jedynie przypuszczeniami. Ocena efektywności wykorzystania środków jest bardzo trudna, brakuje bowiem punktu odniesienia. Analizę porównawczą można dokonywać tylko z innymi krajami otrzymującymi pomoc w ramach polityki spójności. Jednak potencjał tych krajów jest znacząco różny od potencjału Polski. Można jedynie domniemywać, że aktywne i celowe wykorzystanie środków pomocowych

może stać się istotnym impulsem rozwojowym zarówno dla poszczególnych przedsiębiorstw, krajowej gospodarki, jak i społeczeństwa w niej funkcjonującego. Dzisiaj nikt jeszcze nie jest w stanie nawet w przybliżeniu stwierdzić, czy Polsce i rodzimym beneficjentom, korzystającym z dużej, ocenianej na około 280 miliardów złotych pomocy unijnej, bliżej jest do osiągnięcia sukcesu Irlandii czy raczej greckiej tragedii.

THE DEVELOPMENT PERSPECTIVE ENTERPRISE SECTOR IN POLAND BASED ON THE STATE OF IMPLEMENTATION STRUCTURAL FUND IN THE PERIOD 2007-2013

Summary: The financial perspective 2007-2013 opened before Poland significant opportunities economic development. The article presents an overview of the possibilities development the enterprise sector by using various operational programs. Also describes the current status of implementation Structural Fund in the financial perspective 2007-2013.

Keywords: structural funds, enterprises sector, innovation, development, subsidy.

Translated by Marek Krzywonos